

Svar på skriftligt spörsmål SSS 539/2018 rd

Svar på skriftligt spörsmål om fattigdom i barnfamiljer

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 539/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Emma Kari /gr:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att bekämpa fattigdom i barnfamiljer?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Minskningen av fattigdom i barnfamiljer har tidigare behandlats i svaret på det skriftliga spörsmålet 485/2018 rd. Beskrivningen av barnfamiljernas låginkomstgrad och förändringarna av den beror på vilka definitioner som tillämpas. Enligt Statistikcentralens färskaste uppgifter för 2017, som fortfarande är preliminära, ingick i antalet privata hushåll som räknas som låginkomsttagande 119 000 – 150 000 barn under 18 år. Uppskattningen är beroende av den precisare definitionen av inkomstbegreppet (tillgängliga inkomster) som tillämpas när indikatorn utarbetas.

Antalet låginkomsttagare påverkas väsentligt av hur låginkomstgränsen har relativiserats till majoritetsbefolkningens allmänna inkomstnivå. I de ovan nämnda kapitlen hade låginkomstgränsen lagts ut vid 60 procent av medianinkomsten. Denna praxis är vanlig bland annat i EU-jämförelser. Å andra sidan tillämpar till exempel OECD i statistikföringen i första hand en definition där låginkomstgränsen ligger vid på 50 procent av medianinkomsten. Beräknat enligt detta ingick 2017, beroende på det precisare inkomstbegreppet, 43 000 – 71 000 barn i låginkomsthushåll. Enligt EU:s statistikbyrå Eurostats färskaste uppgifter för 2016 var låginkomstgraden (at risk of poverty rate) i EU-länderna för barn under 18 år i internationell jämförelse näst lägst i Finland efter Danmark. Motsvarande resultat nås i OECD:s jämförelse när en lägre låginkomstgräns tillämpas.

Så som konstateras i spörsmålet har barnfamiljernas låginkomstgrad ökat något under 2015–2017. I huvudsak har ökningen av låginkomstgraden i barnfamiljer emellertid tidsmässigt infallit under den senare hälften av 1990-talet och början av 2000-talet. Den viktigaste metoden att bekämpa fattigdomen bland barnfamiljer är att förbättra sysselsättning-en. Under innevarande regeringsperiod från maj 2015 till oktober 2018 har antalet sysselsatta ökat med cirka 116 000 personer.

Minimibeloppen för dagpenningsförmåner (sjukdagpenning, föräldradagpenning, specialvårdspenning) i enlighet med sjukförsäkringslagen (1224/2004) och minimibeloppen för rehabiliteringspenning i enlighet med lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) höjdes 1.1.2019 till en nivå som motsvarar arbetsmarknadsstödet. Förhöjningen förbättrar grundtryggheten för familjer i de allra svåraste positionerna.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 539/2018 rd

Samtidigt ströks väntetiden på 55 dagar gällande sjukdagpenningen och nu betalas sjukdagpenning efter självrisktiden enligt samma principer för alla till ett belopp som åtminstone motsvarar minimibeloppet. Förbättringar gällande föräldradagpenningarna kommer att träda i kraft 1.4.2019. Då får bland annat mödrar som ensam har hand om barn rätt till en längre föräldrapenningsperiod än nu. Nivån på barnbidragets ensamförsörjartillägg höjdes med cirka 5 euro från och med 2018. På samma sätt trädde en förhöjning av moderskapsbidragsnivån från 140 euro till 170 euro i kraft i början av mars 2018.

Rehabiliteringspenningen för unga och rehabiliteringspenningen för unga i FPA:s yrkesinriktade rehabilitering höjdes 1.1.2019 till garantipensionsnivån. Studiemöjligheterna för unga i låginkomsttagande familjer har förbättrats genom en ändring av studielagen (65/1994) som träder i kraft 1.8.2019 och enligt vilken det är möjligt att få läromaterialstillägg till studiepenningen för den tid som gymnasieutbildningen och den yrkesinriktade utbildningen pågår.

Småbarnspedagogiken är en betydande tjänst för familjer med små barn som utnyttjas av nästan alla familjer. Genom högklassig småbarnspedagogik kan utgångspunkterna för barn med olika bakgrunder utjämnas och utslagning minskas i förebyggande syfte. I syfte att minska familjernas betalningsbelastning har kundavgifterna som tas ut för småbarnspedagogik sänkts två gånger och i början av 2018 inleddes ett experiment med avgiftsfri småbarnspedagogik för femåringar. Man har beslutat att ytterligare fortsätta experimentet med avgiftsfri småbarnspedagogik under verksamhetsperioden 2019–2020. Minskningen av avgifterna för småbarnspedagogik har inte bara en direkt inverkan på familjernas betalningsbelastning utan sänker också sysselsättningströskeln.

Regeringen inledde under våren 2018 beredningen av en barnstrategi för nästa regering. Målet är att föra en omfattande samhällspolitisk debatt om barn- och familjepolitik och stärka ett barn- och familjevänligt samhälle. En dimension i beredningen utgörs av barnfamiljernas förmåga att trygga barnens uppväxt och välbefinnande och de stödåtgärder av samhället som behövs för ändamålet, till exempel ekonomiska stöd för barnfamiljerna. Syftet med det ekonomiska stödet för barnfamiljer är att utjämna familjernas kostnader för omsorgen av barnet och sålunda för sin del minska fattigdomen bland barnfamiljer.

Statsrådet har tillsatt projektet TOIMI som ska bereda en helhetsreform av grundtryggheten och analysera riktlinjerna för en mera ingående reform av den sociala tryggheten. Det egentliga reformarbetet och lösningarna i anslutning till det kommer att utföras under kommande regeringsperioder.

Helsingfors 10.1.2019

Familje- och omsorgsministern Annika Saarikko